

Talaia. Observatori de terminologia de la societat del coneixement [recurs en línia]
Barcelona: TERMCAT, Universitat Oberta de Catalunya, 2009.
<http://www.termcat.cat/dicci/talaia>

Segons el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, una *talaia* és una torre des d'on es pot observar i donar avís del que s'hi descobreix. El mateix nom ja expressa un dels objectius principals d'aquest observatori de terminologia que han creat la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) i el TERMCAT: Talaia. És un observatori perquè és un recurs de caràcter descriptiu, i ho és de terminologia perquè s'hi recullen exclusivament els termes documentats en fonts especialitzades.

Talaia té com a finalitat aplegar la terminologia que recullen les revistes acadèmiques de la UOC, que tracten temàtiques diverses que van des del dret fins a l'ensenyament, englobades sota l'àmbit general de la societat del coneixement; de moment, només hi trobem els termes procedents de la revista *Artnodes*, sobre art, ciència i tecnologia. Aquestes publicacions tenen la peculiaritat que cada article conté el resum i les paraules clau en català, espanyol i anglès, i el contingut es publica en dues d'aquestes tres llengües. Per tant, Talaia és un recurs multilingüe, ja que recull terminologia contextualitzada en les tres llengües.

La novetat més destacable de Talaia és el procés de treball que té al darrere, ja que és fruit d'un buidatge semiautomatitzat que utilitza tècniques lingüístiques (lematització i assignació de categoria gramatical) i estadístiques per a l'extracció de terminologia bilingüe a partir de corpus alineats. Tanmateix, la qualitat del recurs s'assegura mitjançant la validació manual d'un terminòleg i la revisió final de les dades que duu a terme el TERMCAT.

El contingut de Talaia es presenta amb el format típic de les obres en línia del TERMCAT, mitjançant fitxes terminològiques. Com que es tracta d'un recurs electrònic que no es troba amb l'escull de l'espai, cada fitxa conté molta informació sobre el terme: des de contextos d'ús en les tres llengües fins a un indicador de ponderació. Malgrat tot, s'hi troben a faltar les remissions: els sinònims es recullen en fitxes diferents i la polisèmia no està del tot resolta, ja que podem trobar fitxes

que inclouen una forma que presenta significats diferents en funció del context en el qual s'utilitza. Aquestes relacions semàntiques només s'indiquen en nota.

En realitat, pensem que ens trobem davant d'una primera Talaia i, de la mateixa manera que en el web se n'anuncia l'ampliació, amb la incorporació de la terminologia procedent d'altres revistes i de gràfics amb l'historial de freqüència i de rellevància de cada terme per a veure'n l'evolució en l'ús i en el grau d'especialització, creiem que en un futur es podran completar les fitxes, explicitant les relacions semàntiques que s'hi poden establir i enllaçant-les en aquest sentit, acotant amb més precisió les àrees temàtiques d'ús o incloent els contextos en les tres llengües per a tots els termes.

Abans de concloure no es pot deixar de remarcar la importància de l'aparició d'un recurs d'aquestes característiques per a la terminologia en llengua catalana, tant pel que fa al seu vessant de descripció terminològica d'un àmbit en constant evolució i cada cop més rellevant en el si de la societat, com pel que fa al seu vessant de difusió de la terminologia catalana, un aspecte clau per al desenvolupament de la llengua. Cal afegir encara que, per les seves característiques, Talaia ha de permetre de fer un seguiment de la implantació dels termes normalitzats pel TERMCAT i, com a observatori, també ha de servir per a detectar en un moment primigeni la neologia terminològica.

Per tant, si aquest recurs s'amplia tal com està previst i s'actualitza de forma periòdica, pot resultar ser una font d'informació crucial per a la detecció precoç dels nous conceptes que s'introdueixen en la llengua. Això podria permetre una actuació immediata de les institucions competents en matèria de normalització lingüística, la qual cosa és molt important en una societat com la catalana que importa la majoria de novetats conceptuales.

M. AMOR MONTANÉ MARCH
 Institut Universitari de Lingüística Aplicada
 Universitat Pompeu Fabra